

~ 1 ~

18.04.2020

דף מידע 237

חברי ארגון נכבדים

גליון לקראת יום השואה במקום האזכרה השנתית

חוה אלברשטיין בשיר "פרילינג" [אביב]

מדמואזל – שיר לכבוד אנדרה גלן – בלגית שהצילה ילדים יהודיים ועל פרופ' שאול הראל

הנה שיר מרגש שנכתב והולחן כהוקרה לאנדרה גלן בביצוע קרן הדר ורפי קדישזון.

כיצד הצליח אבי לאתר את אמי בגרמניה שלאחר השואה ולהתאחד איתה

מסמר על שורדי ברגן בלזן ששחררו ע"י כוח שריון אמריקאי

לקראת יום השואה זוכרים מקרוב, מחבקים מרחוק

לקראת יום השואה - March of life - לכל איש יש שם

לקראת יום השואה מסר מקרן הפיוס הפולנית לקראת יום השואה

לקראת יום השואה הרצאות ואירועים:

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03- 6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 2 ~

ישראל בר-און: דף עדכון זה נערך על ידי במקום האזכרה שנמנע מאתנו לערוך בשל מגיפת הקורונה

גליין לקראת יום השואה. אני חושב שיש גם מקום לדבר על השורדים ופרסום זה מוקדש להם.

חוה אלברשטיין בשיר "פרילינג" [אביב]

בפתיחת דף עדכון זה השיר אביב במלל ובשירה של חוה אלברשטיין, ידידי, רוני אפרת מהולנד שלח לי אותו ומצאתי לנכון לצרף אותו לדף זה.

פרילינג

די בלומען פֿאַרוועלקטע,
זיי וויאנען – פֿאַר זיי איז אויך נאַכט.

פֿאַר נאַכט אויף צוריקוועגס,
עס נאַיעט דער טרויער,
אַט דאָ, האַסטו, ליבסטער, געוואָרט.
אַט דאָ אינעם שאַטן
נאָך קענטיק דיין טראַט איז,
פֿלעגסט קושן מיך ליבלעך און צאָרט.

פֿרילינג, נעם צו מיין טרויער...

ס'איז הייַאָר דער פֿרילינג
גאָר פֿרי אָנגעקומען.
געבליט האַט זיך בענקשאַפֿט נאָך דיר.
איך זע דיך ווי איצטער
באַלאַדן מיט בלומען,
אַ פֿריידיקער גייסטו צו מיר.
די זון האַט פֿאַרגאַסן
דעם גאָרטן מיט שטראַלן
צעשפּראַצט האַט די ערד זיך אין גרין.
מיין טרויער מיין ליבסטער
ווי ביסטו פֿאַרפּאַלן?
דו גייסט ניט אַרויס פֿון מיין זין.
פֿרילינג...

איך בלאַנדזשע אין געטאָ
פֿון געסל צו געסל

און קען ניט געפֿינען קיין אָרט:
ניטאָ איז מיין ליבער, ווי טראַגט מען אַריבער?
מענטשן, אַ זאָגט כאַטש אַ וואָרט.
עס ליכט אויף מיין היים איצט

דער הימל דער בלויער –
וואָס זשע האָב איך איצט דערפֿון?
איך שטיי ווי אַ בעטלער
ביי יעטווידן טויער
און בעטל – אַ ביסעלע זון.

פֿרילינג, נעם צו מיין טרויער,
און ברענג מיין ליבסטן,
מיין טרויער צוריק.

פֿרילינג, אויף דיַיַנע פֿליגל בלויע,
אַ נעם מיין האַרץ מיט
און ברענג עס צו מיין גליק.

איך גיי צו דער אַרבעט
פֿאַרביי אונדזער שטיבל,
אין טרויער – דער טויער פֿאַרמאַכט.
דער טאָג אַ צעהעלטער,

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 3 ~

אביב

אורה נאצלת,
נובלה וקובלת,
לבלוב הוא גם לי פה רק ליל.

עם שובי לעת ערב
יגון בי עוד ירב,
כי את עקבותיך אכיר.
בצל הם באות לי,
בו נהגת חכות לי
וברך לנשקני, יקיר.

קח נא, קח נא...

הקדים אביבנו
לשוב כה אלינו,
ערגוני מפריחים את כלי.
עם פרח זורח,
מנץ ושמח
אראה גם אותך בא מולי.
זיוה החמה
כמו אז מציפה
בירקות מתפרצת אדמה
אתה האהוב ויקר, הה, איכה?
מלבי לא ימוש זכרוךך

אנודה בגיטו
מרחוב אל רחוב בו,
למצוא כל מקום לא נשאר.
רעי כבר איננו,
איך זה אשאנו,
אמרו אנשים, לו דבר.

אור שחק ותכול דם,
ביתי עוד מואר במ,
אך מה לי תועלת בזאת?
כרש את היד
אל כל דלת אפשט:
נדבו לי אור שמש מעט.

קח-נא, קח-נא,
אביב, כל עצב.
אלי השיבה
גיל עם אהובי.
ושים נא על כחול כנפיק,
את לבבי שים,
שאהו אל טובי.

אובל אל הפרך,
ביתי פה בדרך
אראנו סגור ואבל

https://www.youtube.com/watch?v=omAoK7O2aIU&feature=youtu.be&fbclid=IwAR02aHVcXICxXwNfQ8CA_AKxOee9kzMIKN4BJGR0LZ7P_P0yqPaOBTTg0OY

ליצירת קשר

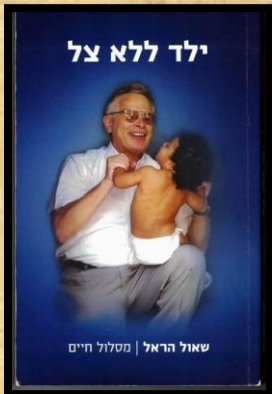
רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 4 ~

מדמואזל – שיר לכבוד אנדרה גלן – בלגית שהצילה ילדים יהודיים ועל פרופ' שאול הראל

פרופ' שאול הראל, הוא אחיה של רגינה המוזכרת בכתבה זאת. רגינה הייתה סבתה של מור ברנשטיין, אשתו של בני יובל בר-און, כך שפרופ' הראל ואני הפכנו לקרובי משפחה. הוא נולד בשם שרלי הילסברג וניצל על ידי [המחתרת הבלגית](#) והיהודית בתקופת השואה. בהיותו בן 5 נותק ממשפחתו והוחבא במקומות שונים בבריטלי. איבד את הוריו, אחיו ועוד אחותו באושוויץ, בשנת 1949 עלה לישראל במסגרת עליית הנוער. פרופ' הראל סיים את לימודי הרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים בשנת 1966 הוא התמחה ברפואת ילדים במרכז הרפואי תל אביב וקיבל תואר מומחה ב 1971. בין השנים 1971 ל 1975 התמחה באוניברסיטת קליפורניה בלוס אנג'לס בנוירולוגית ילדים ומבוגרים ובהתפתחות הילד. הוא עשה השתלמות נוספת באוניברסיטת ואנדרבילט בנושוויל שבטנסי. בשנת 1988 התמנה לפרופסור חבר ומשנת 1993 משמש כפרופסור מן המניין בבית הספר לרפואה באוניברסיטת תל אביב, הקים וניהל שנים רבות את המחלקה לנוירולוגית ילדים בבית"ח איכילוב בת"א. הראל הוא ממייסדי החברה הישראלית לנוירולוגית ילדים, והיה נשיאה במשך מספר שנים. ארגן וניהל סמינרים בינלאומיים רבים בנושא זה. בינואר 2001 זכה בפרס משרד הבריאות על מצוינות ותרומה לרפואה. בשנת 2009 יצא הסרט הדוקומנטרי "ילדים ללא צל", העוסק בסיפור חייו של הראל.

סיפור חייו המרתקים של פרופ' הראל מופיעים בספרו "ילד ללא צל" [סטימצקי-הוצאה לאור] מ 2017. פרופ' הראל בהחלט מסמל ילדים יהודיים שורדי שואה, וברשותו אני מביא בזאת אפיזודה מספרו, בה רק כפסע היה בינו ואחותו רגינה לבין המוות. הוא היה אז רק בן חמש ואחותו בת שלוש עשרה. ההתרחשות הייתה בבריטלי בסוף 1942 או תחילת 1943 מחוץ לביתם ברובע סנט ג'יל, רחוב מונטנגרו 37 א'. הרחוב הומה היה מאנשי גסטפו שהעלו יהודים מבוהלים למשאיות. הגרמנים צעדו לכיוון ביתם... [להלן סיפור המעשה מועתק מהספר עמודים 45-47]

...אמא, שערכה באותה השעה את השולחן לארוחת הערב של יום שישי, החוירה מאד, והצלחת שהחזיקה נשמטה מידה. מבטה תר אחר בנה הפעוט ששיחק על השטיח בסלון. היא הרימה אותו בזרועותיה ופנתה לכיוון הדלת. אבא [שעבד באותו בנין ביצור עניבות – י.ב.] החל לחפש את המפתח לחדר העניבות הנמצא בעליית הגג, בקומה השישית. "מהר!" צעקה רגינה, "אין זמן! בואו נלך!". זיעה קרה בצבצה על מצחו של אביה. "אני לא מוצא את המפתח", מלמל, ואמא פסקה: "לא חשוב, משה, בוא נעלה, עכשיו." האב נעל את דלת הדירה על מנת שהגרמנים יחשבו שהמשפחה נסעה והם החלו לעלות במדרגות הרבות אל עליית הגג. בקומה הנאצים נשמע מלמטה. בעודם מטפסים במהירות עצומה, נפתחה אחת הדלתות והשכן הבלגי הביט בשכניו בתדהמה. רגינה הניחה את אצבעה על שפתיה, מסמנת לו שיחריש. הוא הנהן בראשו וסגר את הדלת. שניות ספורות לאחר מכן עמדה המשפחה בעליית הגג וחיפשה מסתור. חדר העניבות שם שמר האב את סחורתו, ושם יכלו להתחבא – היה נעול, לא נותר להם אלא להסתתר מאחורי הקיר במרכז עליית הגג, הפרוץ משני צדדיו. שני ההורים, רגינה, ושרלי בן החמש נעמדו מאחורי הקיר, מנסים להשקיט את הלמות לבם. מלמטה נשמעו צעקות איומות. הנאצים פלשו לדירתה של משפחת השוחט, שגרה בקומה הראשונה. האישה הייתה בהיריון מתקדם וצעקותיה נחרתו בלבו של שרלי הפעוט, ובמשך שנים רבות, עד היום, הוא ממשיך לשמוע אותן. "אל תקחו אותי, בבקשה!" התחננה-צעקה אשת השוחט. אבל בעלי המדים לא שעו לתחנוניה, והאב נגרר כחפץ נטול משמעות. פרלה [האם] עשתה צעד אחד לכיוון המדרגות. היא הייתה מוכרחה להציל את אשת השוחט ההרה, אבל רגינה אחזה בידה בכוח ולחשה לה: "תעצרי! אנחנו כולנו נמות." האם מלמלה ללא הרף "שמע ישראל", ולבו של משה התכווץ בכאב. הוא היה מלא רגשות אשמה על כי לא מצא את המפח לחדר העניבות הנעול וחש איך העניבות שנהג להתאים ללקוחותיו מתהדקות סביב צווארו.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 5 ~

צעדים של מגפיים מסומרים נשמעו מתקרבים אל האזור שבו התחבאו. המשפחה על הגג עצרה נשימתה. עיניו של שרלי הפעוט נפערו באימה. מישוהו, אולי היה זה אביו, דחף לפיו סמרטוט שמצא והזהיר אותו שלא יוציא הגה. שני ההורים ושני ילדיהם נשענו על הקיר רועדים ואוחזים זה בידי זה. שפתי האב נשאו תפילה ללא קול.

החייל שהגיע לגג והתעייף מן הטיפוס נשען על הקיר והצית לעצמו סיגריה. מן העבר השני של הקיר, מרחק סנטימטרים ספורים, חשבו שלושה מבני המשפחה שאלו הם רגעייהם האחרונים. בעוד דקה, כשיסיים לעשן את הסיגריה שלו, יסתובב החייל על הגג ודי שיפסע שני צעדים לימינו או לשמאלו והמשפחה היהודית המסתתרת תיחשף בפניו.

שרלי בן החמש לא חשב על המוות. המושג היה עדיין מופשט מכדי שיבין את משמעותו. אבל את האימה הגדולה חש בכל נימי נפשו. הוא הביט בהוריו, אלו שתמיד מצילים אותו ברגע האחרון מכל מיני מעידות וסכנות, אלו שבטח בהם כמו מאמין אדוק באלוהיו, אלו שעכשיו, לראשונה בחייו, נחשפים במלוא פגיעותם – ומשהו נשבר בקרבו.

"יש שם עוד יהודים מלוכלכים?" מפקדו של החייל צעק אליו מלמטה בגרמנית נוקשה שנשמעה לשרלי כמו איש הדורך על אבני חצץ. החייל ינק את הסיגריה בפעם האחרונה, נשף את העשן בעיגולים שלווים, זרק את הסיגריה על הרצפה, נעץ בה את עקבו וסובב עד שהאש כבתה.

הוא היה עדיין עייף מן הטיפוס והתעצל להסתובב על הגג.
"NIX (לא)! קרא אל מפקדו, אין כאן אף אחד." וירד.

בני המשפחה נשמו לרווחה אבל ליתר ביטחון נותרו בעליית הגג עד הלילה. הסמרטוט כבר הוצא מפיו של שאול, אבל הוא לא בכה, לא צעק ולא אמר דבר. שנים רבות תעבורנה עד שיסכים לדבר על הלילה הזה. שנים רבות יסכור את פיו וימאן לא רק לדבר, אלא אף להיזכר. ובכל פעם שסכנה תאיים על חייו הוא יחניק את רגשותיו ויביט אל המוות באיפוק מעורר השתאות. סמרטוט דמיוני תחוב בפיו – מבחירה. כי נפשו הילדותית והאמיצה הבינה, כבר אז, באינסטינקט הישרדותי מופלא, שאם ברצונו להמשיך לחיות, עליו להחניק ולשכוח את הרגע הזה ואת הרגעים האיומים האחרים שעוד יבואו עליו. לא לנצח, אלא עד שיהיה חזק מספיק על מנת להתמודד עם הפצעים...

פרופ' שאול [בחולצת התכלת] ואשתו גב' דליה הראל [בחולצה הפרחנית] במפגש שארגנו בכרמי יוסף

פרופ' סקיבינסקה [חוקרת שואה מפולין] מתעדת בביתו את קורותיו של פרופ' שאול הראל בתקופת השואה

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 6 ~

בעודו בגיל 5 הפגיש הגורל את דרכיו של שרלי, לימים פרופ' הראל עם אותה אישה מופלאה אנדרה גלן, בלגית בלונדינית יפיפיה בת 20, חברת מחתרת שעבדה בפנימייה שבין הילדים ששהו שם היו גם ילדים יהודיים שאת חייהם הצילה, הילדים כינו אותה "מדמואזל", נפשה נקשרה בנפשם והיא התנדבה לשמש בתפקיד פעיל במנגנון ההסתרה של המחתרת הבלגית ותוך סיכון חייה העבירה ילדים מהוריהם למקומות המסתור. המראה הארי שלה ויופייה סייעו לה כשנראתה ע"י חיילי האס אס כשהיא מוליכה ילדים לעיניהם המסונוורות מיופייה וחיוכה. בסוף המלחמה היא סיפרה שהחלק הקשה ביותר בהעברת הילדים היו רגעי הפרידה קורעי הלב בן הילדים להוריהם. לאחר המלחמה המשיכה לעזור לילדים למצוא את משפחותיהם. באוניברסיטה היא פגשה סטודנט יהודי למשפטים נשאה לו והקימה משפחה. שמרה על קשר הדוק עם הקהילה היהודית ושיא הנאתה היה לשמוע בדיחות ביידיש. ב 1989 הוענק לה תואר חסידת אומות העולם, ב 2007 כשפרופ' הראל ארגן את הכנס הבינלאומי של הילדים היהודיים שהוסתרו בבליגיה היא קיבלה בטקס חגיגי ב"יד ושם" תואר של אזרחית כבוד של מדינת ישראל

הנה שיר מרגש מאד בביצוע קרן הדר ורפי קדישזון. השיר נכתב והולחן כהוקרה לאנדרה גלן לכבוד יום הולדתה ה-90. בין הילדים היהודיים שאנדרה הצילה בימי השואה. היה גם פרופ' שאול הראל. מלים: דליה ושאל הראל, דן אלמגור לחן ופסנתר: רפי קדישזון שירה: קרן הדר. יש ללחוץ על הקישור או התמונה כדי לראות ולשמוע

<https://www.youtube.com/watch?v=2w7GeH8dJk4>

"Mademoiselle Andree" is what the children called her.

אנדריאה עם ילדים

אנדראה בת 20

Now she is ninety

פרופ' הראל עם אנדראה גלן

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~7~

כיצד הצליח אבי לאתר את אמי בגרמניה שלאחר השואה ולהתאחד איתה.
סיפור של חיזור בהתכתבות של הוריו של ישראל בר-און.

בין שורדי השואה היו גם הוריי שבמנוסתם משטח רוסיה אבדו זה את זאת, הגיעו בנפרד לפולין, ומשם למחנות עקורים באזורי שליטה שונים של הארצות המנצחות בגרמניה הכבושה. אבי היה אז בתחום השליטה האמריקאי בעוד אמי שהתה בברלין, אבל בתחום השליטה הרוסי. הם עוד לא היו נשואים אך אבי לא פסק מלחפש אותה, שלח מכתבים לכל מקום לשם התקבצו יהודים ונעזר לא מעט ב'צענטראל קאמיטעט' [הועד המרכזי] של היהודים המשוחררים שמיקומו היה באזור השליטה הבריטי ב'בערגן בלזן'.

בקופסת קרטון ישנה של הוריי מצאתי בין המסמכים ששמרו עד ליום מותם, שברובם היו מכתבי אהבה בין השניים, גם את ההודעה של ועד המרכזי הזה לאמי שאבי מחפש אחריה. וכן סדרת טלגרמות [מברקים], בגרמנית, המספרים על חידוש הקשר ביניהם. כל הטלגרמות שהתקבלו, כנראה במשרד הדואר המקומי, היו מודפסות ברצף, ופקיד הדואר היה חותך את הנתונים הרלוונטיים לכל הודעה, מדביק אותם בדבק על טופס של הדואר ומוסר אותה לאדם שעבורו הייתה מיועדת. בצילומים המצורפים רואים את פיסות ההודעות המודבקות על טופס המברק.

בתמונות המצורפות להלן:

1. הודעת הועדה המרכזית לאמי שאבי מחפש אחריה, והכתובת בה הוא נמצא.
2. אמי לאבי: "אנו נמצאים במחנה אונר"א שלכטאנזה יחד עם משפחתי [בתוספת כתובת מדויקת]. אונר"א - סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים.
3. אמי: "הגעתי אליך היא בלתי אפשרית" [בהיעדר תיעוד והצהרה שיש בקשה לאיחוד משפחות - אבי הכין כבר הצהרות ועדויות שאמי נשואה לו למרות שעוד לא היו נשואים]
4. אמי לאבי: "אנו בריאים, דרישתך [לאיחוד משפחות] עוד לא הגיעה".
5. אמי לאבי: "דרישת האיחוד וההעתק הגיעו, הן בסדר גמור, אנו כולנו בריאים"
6. אמי לאבי: "אנו כולנו בריאים, מברכים אתכם לקראת השנה החדשה [1947], עכשיו נבוא אליך, נשיקות חמות - רחלה"
7. אמי לאבי: "מגיעים אליך מחר".

לסיכום, אבי מצא את אמי בתחילת ינואר 1947, באפריל הגיעה אמי ומשפחתה אל אבי למחנה הופגסמר. אמי הייתה 'מניפולטורית' לא קטנה ונצלה את בקשת אבי לאיחוד משפחות כדי להביא עמה גם את סבתי האלמנה, את אחיה, אחותה, בת דודה וארוסה [רחל, יוסל פטרושקה ואת אביה] עליהם הצהירה שגם הם אחיה ועל דודה האלמן הצהירה שהוא בעלה של סבתי [זאת הייתה הצהרה רחוקה מהאמת], ב 7 במאי הם התחתנו בהופגסמר [ל"ג בעומר] לא התמהמהו כלל, ושנה וחודש מאוחר יותר הביאו אותי לעולם.

אני נולדתי להוריי רוחלה ושמיל, ב 1948 במחנה העקורים הופגסמר שבקאסל גרמניה. רק שלוש שנים לאחר גמר המלחמה. אמי הקפידה לספר לי שכתינוק עשיתי את שתינוקות עושים, בכיתי והזזתי קדימה את ידי. ליד אמי עמדה המיילדת הגרמנייה שללא היסוס אמרה: "רואה את 'פראו' בראון, גם התינוק שלך עושה הייל היטלר..."

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

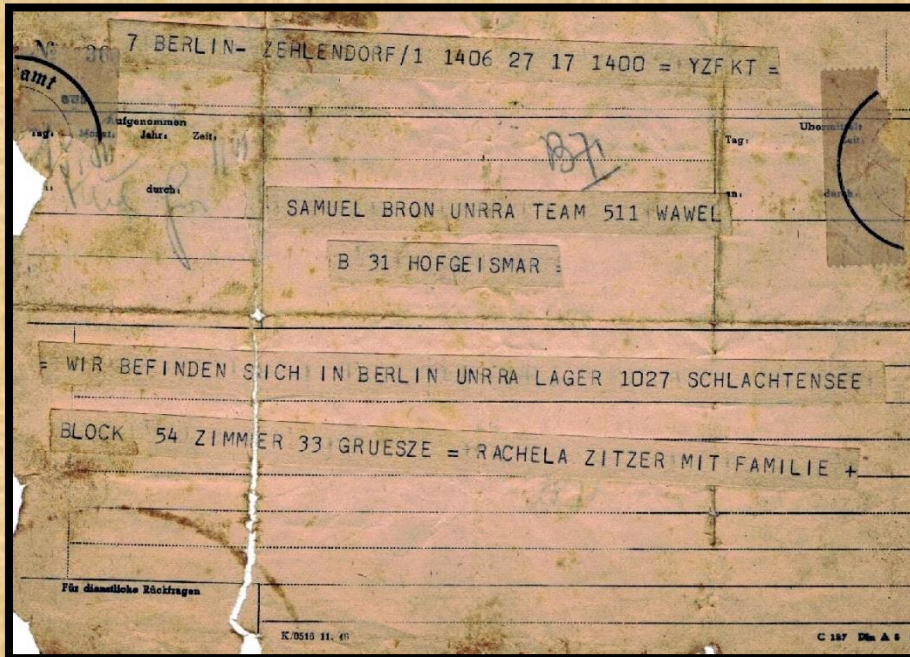

~ 8 ~

להלן המסמכים שמצאתי

הודעת הועדה המרכזית לאמי שאבי מחפש אחריה, והכתובת בה הוא נמצא.

אמי לאבי: "אנו נמצאים במחנה אונר"א שלכטאנז יחד עם משפחתי [בתוספת כתובת מדויקת].

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
 ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
 פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 9 ~

38988 * Telegramm Deutsche Reichspost
 BERLIN ZEHLENDORF/1 493 22 6 1515 = YZFKT

aus: **oftamf**
 aufgenommen: Tag: 11, Monat: 11, Jahr: 1920, Zeit: 10:00
 durch: **Lel**

an: **BRONS SAMUEL UNRRA TEAM 1025**
WAWEL B31 HÖFGEISMAR B KASSEL =

Übermittelt: Tag: , Zeit: , an: , durch:

MEIN KOMMEN UNMÖGLICH BEMUEHE DICH HIER ZU KOMMEN GRUESS
 HERZLICH = RACHELA ZITRETER + 10 25XX 1025 B31 +

Für dienstliche Rückfragen K/0516 11. 44 C 187 Din A 5

אמי: "הגעתי אליך היא בלתי אפשרית" [בהיעדר תיעוד והצהרה שיש בקשה לאיחוד משפחות – אבי הכין כבר הצהרות ועדויות שאמי נשואה לו למרות שעוד לא היו נשואים]

43220 * + 3 BERLINNIKOLASSEE 29/27 5 1234 YZFKT =

aus: aufgenommen: Tag: 11, Monat: 11, Jahr: 1920, Zeit: 10:00
 durch: **Lel**

an: **BRON SCHMUT UNRRA TEAM 1025**
WAWEL B 31 HÖFGEISMAR B KASSEL =

Übermittelt: Tag: , Zeit: , an: , durch:

WIR SIND GESUND FORDERUNG TELEGRAMM NOCH NICHT ERHALTEN
 TELEGRAFISCH GIB GESUNDHEITZUSTAND DES KINDES AN
 GRUESSE ZITZER RACHELA +

Für dienstliche Rückfragen K/0516 11. 44 C 187 Din A 5 (K)

אמי לאבי: "אנו בריאים, דרישתך [לאיחוד משפחות] עוד לא הגיעה".

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
 ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
 פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 10 ~

1 NBERLIN NIKOLASSED 1050 24 23 1835 YZFKT =

aus

Aufgenommen				Übermittelt	
Tag:	Monat:	Jahr:	Zeit:	Tag:	Zeit:
11/3					
von:	durch:			an:	durch:
	BRON SAMUEL UNRRA TEAM 1025				
	NHOFGEISMAR BEI NKASSEL WAWEL				
	B 31 =				

AUSFORDERUNG UND KOPIE IN BESTER ORDNUNG ERHALTEN WIR

ALLE GESUND NGRUESSEN = RACHELA ZITZER ++ 1025 31 +

Für dienstliche Rückfragen

K 1050 11 46 C 187 Din A 5 IX

אמי לאבי: "דרישת האיחוד וההעתק הגיעו, הן בסדר גמור, אנו כולנו בריאים"

72 Telegramm Deutsche Reichsnost

72 BERLINZEHLENDORF 1 3036 31 31 1130= YZFKT =

Aufgenommen				Übermittelt	
Tag:	Monat:	Jahr:	Zeit:	Tag:	Zeit:
von:	durch:			an:	durch:
	BRON SAMUEL HOFGEISMAR B				
	KASSEL UNRRA TEAM 1025 WAWEL B				
	31 U.S. ZONE =				

ICH BIN GESUND UND WUENSCHTE ALLES BESTE ZUM NEUEM JAHR BI
 KOMMEN ZU FAHREN KUESSE HERZLICH= ZITZER RACHELA ++

31 1025 +++

X C 187 Din A 5 (

אמי לאבי: "אנו כולנו בריאים, מברכים אתכם לקראת השנה החדשה [1947], עכשיו נבוא אליך, נשיקות חמות – רחלה"

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03- 6967589 rivka783@zahav.net.il
 ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
 פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
 Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
 www.bil-is.com

~ 11 ~

№ 34 7 BERLIN ZEHLENDORF 1 1935 16 22 1245

Aufgenommen				Übermittelt	
Tag:	Monat:	Jahr:	Zeit:	Tag:	Zeit:
von: <i>Mil</i> durch: <i>fu</i>				an: durch:	
YZFKT = BRON, SAMUEL UNRRA TEAM					
1025 WANDEL B 31 HOFGEISMAR BEI KASSEL =					
KOMME NÄCHSTE TAGE = SALOMN FEFERLING =					
Für dienstliche Rückfragen <i>Bron</i>					
K/0516 11. 46				C 187 Din A 5	

אמי לאבי: "מגיעים אליך מחר".

אחרית דבר – תמונות הנישואין של הוריי במחנה העקורים הופגסמר – קאסל בגרמניה ל"ג בעומר 1947

ליצירת קשר

rivka783@zahav.net.il 03- 6967589 טלפון: ת"א 19 דוד המלך
baron-i@zahav.net.il 03-5718244 רמת-גן טלפון: צבי 21 יוסף רחוב
 פקס: 03-5718129

~ 12 ~

מסמך על שורדי ברגן בלזן ששוחררו ע"י כוח שריון אמריקאי.

ב- 13 באפריל 1945 עלו כוחות אמריקנים מגדוד הטנקים 743 וחטיבת החי"ר ה-30 של הצבא התשיעי בארה"ב על רכבת תקועה על מסילת הברזל ליד העיירה פרסלבן, סמוך לעיר מגדבורג. הרכבת שהייתה ממחנה ברגן בלזן אמורה הייתה להגיע לטרזנשטאט, היו בה קרונות בקר וגם מכוניות נוסעים. והיא נשאה בתוכה בערך 2,500 אסירים, בעיקר יהודים, שהוחזקו כבני ערובה במחנה הריכוז ברגן בלזן. האס.אס ומשרד החוץ של גרמניה הנאצית קיוו להחליף את בני הערובה בעצירים אזרחיים גרמנים במדינות זרות, אך עם נפילת ברגן-בלזן, פונו האסירים למזרח. רכבת זו הייתה אחת משלושה שעזבו את ברגן בלזן בין 6 ל 10 באפריל לכיוון טרזיינשטט. רכבת אחת הגיעה לשם. הרכבת השלישית שוחררה על ידי כוחות סובייטים מחוץ לטרוביץ. עדויות מרתקות של שלושה חיילים אמריקאים שהשתתפו במבצע שיחרור זה הן בעלות זכויות יוצרים לכן איני יכול להביאן בזאת אבל ניתן לקרוא אותן באתר המצורף. <http://www.13april1945.com/history> אפשר לבקש תרגום לעברית לכל מי שהשפה האנגלית מקשה עליו להבין את הכתוב.

ניצולים נחים על סוללה ליד המקום שהרכבת נעצרה.

שורדי ברגן בלזן על המסילה דקות לאחר השחרור

ג'ינה רפפורט ששרדה גם את גטו ורשה ליד טנק אמריקאי

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 13 ~

לקראת יום השואה - פרטי המידע הבאים הגיעו מגיל מארגון מדריכי פולין.

זוכרים מקרוב, מחבקים מרחוק

ביום השואה השנה, הניצולים לא יוזמנו לעצרות הזיכרון, לאירועים ולבתי הספר כדי לספר את סיפורם האישי ואת סיפור משפחתם. השנה כל אחד מהם ישב לבד בביתו, עם הזיכרונות, הכאב והאובדן. עמותת "עמך" בשיתוף עם "זיכרון בסלון" יוצאות ביוזמה מיוחדת הקוראת לכולם לצאת החוצה, למרפסת, בזמן הצפירה (יום שלישי, 10:00). לעמוד שתי דקות בדומיה ובהתייחדות עם הנספים ועם הניצולים. הכינו שלט עליו כתוב – "זוכרים מקרוב, מחבקים מרחוק" כדי להראות לניצולי השואה שכולנו יחד איתם גם מרחוק, חושבים עליהם, מחבקים אותם ולא שוכחים.

March of life - לכל איש יש שם

ארגון March of life העולמי מארגן ומבצע מידי שנה סביב יום השואה עשרות רבות של מצעדים ברחבי העולם, לזכר השואה, לתמיכה בישראל ולהשמעת קולם של ניצולי, שורדי השואה. השנה, עקב הקורונה, נאלץ הארגון לבטל את המצעדים. לחילופין, יתקיים טקס וירטואלי אינטרנטי של הקראת שמות נספים בשואה - "לכל איש יש שם". פתיחת האירוע, שימשך 24 שעות, ע"י נציגי הארגון בישראל. בהמשך, קריאת שמות ע"י נציגי המדינות השונות החברות בארגון, כ-35 מדינות. קישור לאירוע ישלח בהמשך. בכוונתי לצרף את ארגון מדריכי פולין לאירוע ע"י הקראת שמות של נספים ממשפחות ומקרוביהם של המדריכים. מה נדרש:

ללחוץ על הקישור <https://forms.gle/GaEtt78WBtJk1yFx7>

ולרשום (בעברית) שמות של הנספים:

שם, שם משפחה, גיל, מדינה.

במידה שתמצאו להנציח משפחות (ולא בודדים) כתבו בשם הפרטי- משפחת.

תודה

יגאל אבן זיו, מנהל הארגון בישראל

מסר מקרן הפיוס הפולנית לקראת יום השואה

חברי הארגון מכל רחבי פולין, שבסיסם בקיילצה, שולחים מסר לקראת יום השואה ומבקשים להפיץ את המסר. "אנו שולחים את הסולידריות והתמיכה שלנו לישראל ולעם היהודי מפולין. אנחנו אומרים: די ליורוס האנטישמיות!"

ראו בקישור - <https://www.facebook.com/100003729730178/posts/1943247155809590/?d=n>

הרצאות ואירועים:

20/4/20 בשעה 19:00

המכון הפולני. דרכונים לפרגוואי. סיפורה של קבוצת וואדוש: דיפלומטים פולנים שהובילו, לצד ארגונים יהודיים, מבצע חשאי להצלת יהודים, באמצעות הנפקת דרכונים מזויפים. הרצאה וסרט בדף הפייסבוק של המכון הפולני.

20/4/20 בשעה 20:00

מכון פילצקי, פולין. Witnesses to the Age of Shoah. הסרט משלב בין עדויות שורדים לקטעי ארכיון. שידור באנגלית בערוץ היו-טיוב Świadkowie Epoki

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03- 6967589 rivka783@zahav.net.il

ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il

פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 14 ~

הדלקת נר לזכר קורבנות השואה
עמותת דורות ההמשך מזמינה, בערב יום השואה בשעה 19:45, לצאת למרפסות ולחצרות ולדליק נר לזכר הקורבנות.
ראו מודעה

דורות ההמשך – נושאי מורשת השואה והגבורה
Next Generation of Holocaust & Heroism Legacy – Israel

"לכל איש יש שם"

בערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה
עמותת דורות ההמשך מזמינה אתכם
לצאת למרפסות ולחצרות
ולהדליק נר לזכר בני עמנו שנספו בשואה

מיצג המרפסות יתקיים עם כניסת יום הזיכרון,
יום שני, 20.04.2020 בשעה 19:45

הצטרפו בהמוניכם

אתר יד ושם לקראת יום הזיכרון לשואה ולגבורה תש"פ
קישור-

https://www.yadvashem.org/yv/he/remembrance/2020/index.asp?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=yom-hashoa-2020&utm_content=hebrew

קמפיין בין-לאומי להקראה וירטואלית של שמות קורבנות השואה
קישור- <https://www.yadvashem.org/he/downloads/name-reading-ceremonies.html>

מצעד חיים וירטואלי
במסגרת פרויקט שלטי הזיכרון הווירטואליים של מצעד החיים יניחו נערים, נערות וניצולי שואה מרחבי העולם, לוחות זיכרון ובהם מסר אישי לאורך מסילת הרכבת שבין אושוויץ לברקנאו.
ראו בקישור- <https://nevermeansnever.motl.org/he/>

משפט אייכמן בראי התקשורת
משואה - המכון הבינלאומי ללימודי השואה מגיש תערוכה וירטואלית אינטראקטיבית לציון 59 לפתיחת משפט אייכמן בירושלים
ראו בקישור- eichmantrial.massuah.org.il/

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 15 ~

המעורר- חומרי הדרכה מקוונים

לקראת יום הזיכרון לשואה והגבורה הופקו במרכז ההדרכה- המעורר, חומרי הדרכה מקוונים למחנכים ומחנכות. במידה ואתם מעוניינים בחומרי ההדרכה יש להירשם דרך הקישור והחומרים ישלחו אליך.

<https://bit.ly/Mrdshtkva>

תלמידים מקריאים מיומן מסע

מיזם של מחוז דרום במינהל חברה ונוער להעלאת קטעי קריאה, שירה וסיפורים שכתבו תלמידים במסע לפולין. ראו בקובץ המצורף.

חפצים מהשחרור: תערוכה מקוונת חדשה

יד ושם העלה תערוכה מקוונת

בקיטור- https://www.yadvashem.org/he/artifacts/featured/liberation.html?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=yom-hashoah-2020&utm_content=hebrew

בריינפופ- חומרי הדרכה

בהתקרב יום השואה עולה השאלה איך אפשר להסביר לילדים נושא מורכב וטעון כל כך כמו שואת היהודים באירופה. בבריינפופ מאמינים שסרטוני האנימציה שיצרנו יכולים לתווך לתלמידים ביתר קלות את הנושאים הקשים המוצפים ביום זה. סביב הסרטונים הכנו מעטפת של משאבי למידה תומכים, המסייעים בהוראה.

https://lomdim.brainpop.com/holocaust_day_in_brainpop/

מדריכים בסלון

מספר מדריכים הרימו את הכפפה והלן המפגשים הקרובים:

20/4/20 בשעה 20:00 (במסגרת זיכרון בסלון)

"מעגלים נפתחים ונסגרים" - ספור שרידות של שתי יהודיות בשואה. ירון אבטליון

<https://us04web.zoom.us/j/2508270151>

22/4/20 בשעה 10:00

סיפורה של משפחת רוזנצוויג. משה פלדמן

<https://www.google.com/url?q=https://us04web.zoom.us/j/77735432747?pwd%3DQ01jTTZ0ZWU1M2VJcWdwS21kR0N4Zz09&sa=D&usd=2&usq=AOvVaw0KflvDXKF7bvxcqu6Tq-a2>

23/4/20 בשעה 10:00

אנטישמיות. ציון כהן

<https://www.google.com/url?q=https://us04web.zoom.us/j/5469577609?pwd%3DeFIUNWNjSjZnZzFybTQxUW53SXhlZz09&sa=D&usd=2&usq=AOvVaw2ATsjjWLMecKQIQTXkBduO>

26/4/20 בשעה 10:00

בעקבות שופן- סיור בורשה. ציון כהן

<https://www.google.com/url?q=https://us04web.zoom.us/j/5469577609?pwd%3DeFIUNWNjSjZnZzFybTQxUW53SXhlZz09&sa=D&usd=2&usq=AOvVaw2ATsjjWLMecKQIQTXkBduO>

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03- 6967589 rivka783@zahav.net.il

ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il

פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 16 ~

קישור להרצאות שקיים בית לוחמי הגטאות במסגרת הקתדרלה המקוונת

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLs-bwOnQR2rDOGypR8yRrIAHIBXjZzUIL&fbclid=IwAR2EaAaE6rJGVfsSnrbcdYOP3bKdPWkqfWH3sNhYo9DTVSEVgnFMIsR2ibI>

16/4/20 בשעה 20:00

נאצי שהחליף את עורו? - הפולמוס על הכרת אוסקר שינדלר כחסיד אומות העולם

<https://us02web.zoom.us/j/84597417029>

17/4/20 בשעה 09:00

NETWORKING בהצלת יהודים בשואה באמצעות דרכונים מאמריקה הלטינית

https://www.google.com/url?q=https://zoom.us/j/712478715?pwd%3DcFZ6UkdhNXhDK1NnLy80bDBZYUVnUT09%26status%3Dsuccess&sa=D&usd=2&usq=AOvVaw0AISriBuXJMc_ECtmhuALT

17/4/20 בשעה 10:00

התנגדות גרמנית לנאצים, מי המתנגדים ומהו התחום האפור

<https://www.google.com/url?q=https://zoom.us/j/93315710620?pwd%3DUziET3FHRm5KWW9vRTB6djBIZXZCdz09%26status%3Dsuccess&sa=D&usd=2&usq=AOvVaw30hC4ixdhnAzvi5VreL9ry>

18/4/20 בשעה 21:00

"הכוח לספר", מפגש מרתק בין עבר להווה- הקרנת הסרט ומפגש עם הבמאי.

להרשמה- <https://lp.vp4.me/mnks>

19/4/20 בשעה 12:00

נשים יהודיות בעמדות הנהגה בגרמניה הנאצית 1933 – 1942. פרופ' גדעון גרייף

- <https://zoom.us/j/5990873417>

20/4/20 בשעה 12:00

"התרת עגונות השואה". דר' תהילה דרמון-מלכה

<https://zoom.us/j/5990873417>

בברכה

ישראל בר-און ורבקה ניב.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03- 6967589 rivka783@zahav.net.il

ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il

פקס: 03-5718129